



Course Outline

หลักสูตร “ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ (Effective followship)”

(หลักสูตร 1 วัน)

โดย

อ.บุญเลิศ คณาชนสาร

หลักการและเหตุผล :

“บุคคลใดที่ไม่สามารถเป็นผู้ตามที่ดีได้ ก็ยากที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้เช่นกัน”

ข้อความดังกล่าวอธิบายถึง ความสำคัญของบุคคลที่เป็นผู้ตามที่ดีจะสามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นผู้นำที่ดีได้ ในอนาคต ในปัจจุบันองค์การทุกรูปแบบนั้นจะมีสัดส่วนจำนวนของ “ผู้ตาม” มากกว่า “ผู้นำ” เนื่องจากตำแหน่งของ “ผู้บริหาร” หรือ “หัวหน้างาน” จะมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ “ผู้ปฏิบัติงาน” เปรียบเสมือนคอกวดยที่ด้านบนแคบแต่ฐานล่างกว้างแต่เมื่อดูผลงานการศึกษาเชิงวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารองค์การหรือการพัฒนาองค์การ กลับพบว่า นักวิชาการที่สนใจศึกษาประเด็นเกี่ยวกับผู้ตามมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำ เพราะส่วนใหญ่มีฐานคติ (assumptions) ทางการบริหารที่เห็นพ้องต้องกันว่าผู้นำที่เป็นผู้บริหารหรือหัวหน้างานจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การ

แต่ในความเป็นจริงทั้งผู้นำ และผู้ตามล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์การอย่างสูงมากเทียบเท่ากัน เพราะหากผู้ตามซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การ ไร้ศักยภาพและแสดงบทบาทไม่เหมาะสม ก็เป็นการยากที่จะนำวิสัยทัศน์นโยบายหรือแผนการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้นำที่เป็นผู้บริหาร ไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้ ถึงแม้ว่าตัวผู้นำหรือผู้บริหารจะมีความสามารถสูงมากก็ตาม

ความสำเร็จขององค์การต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากรทั้ง 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยในการปฏิบัติการกิจต่างๆ ขององค์การนั้น ทั้งผู้นำ และผู้ตามต้องปฏิบัติการกิจเคียงข้างกันเสมอ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของผู้นำจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากผู้ตามร่วมด้วย

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ในหลักสูตรนี้จึงออกแบบเพื่อตอบวัตถุประสงค์สำคัญ ๆ อันประกอบด้วย ความหมายของ “ผู้ตาม” และ “ภาวะผู้ตาม” ความสำคัญของภาวะผู้ตาม รูปแบบคุณลักษณะของภาวะผู้ตาม บทบาทของผู้ตามในคุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ และแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร :

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจความหมายของ “ผู้ตาม” และ “ภาวะผู้ตาม”
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักถึงความสำคัญของ “ภาวะผู้ตาม”
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจรูปแบบคุณลักษณะของ “ภาวะผู้ตาม”
4. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจในคุณลักษณะ “ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ”

คุณสมบัติผู้เข้าอบรม : พนักงานกลุ่มเป้าหมาย จำนวนไม่เกิน 40 คนต่อรุ่น

เนื้อหาการฝึกอบรม :

1. ความหมายของ “ผู้ตาม” และ “ภาวะผู้ตาม”
2. ความสำคัญของ “ภาวะผู้ตาม”
 - ด้านการสนับสนุนภาวะผู้นำ
 - ด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
 - ด้านสมรรถนะขององค์กร
3. รูปแบบคุณลักษณะของ “ภาวะผู้ตาม”
 - คุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบห่างเหิน (Alienated followship)
 - คุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบปรับตาม (Conformist followship)
 - คุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบเฉื่อยชา (Passive followship)
 - คุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ (Effective followship)
 - คุณลักษณะภาวะผู้ตามแบบเอาตัวรอด (Pragmatic survivor)
4. บทบาทของผู้ตามในคุณลักษณะ “ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ”
 - บทบาทในการจัดการตนเอง (Self-Management)
 - บทบาทในการแก้ไขปัญหา (Problem - Solving)
 - บทบาทการมีความผูกพันกับองค์กร (Commitment)
 - บทบาทในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง (Capacity Development)
 - บทบาทในการกล้าแสดงออก (Courageous)

วิธีการฝึกอบรม :

รูปแบบการฝึกอบรมในสไตล์ Training and Group Coaching (T&GC)

1. โดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตัวเอง (มองเห็น ขอมรับ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง) และเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจสภาวะที่เกิดขึ้นว่าติดอยู่ที่หลุมพรางความคิดใด
2. โดยการใช้กระบวนการคิด (Thinking Process) เพื่อให้ผู้เรียนคิดหาทางเลือกที่เหมาะสมกับตนเอง
3. โดยการใช้ Workshop เพื่อให้เกิดการนำความรู้ที่ได้รับ ไปฝึกฝนในทางปฏิบัติ